

2020-01-13

Avdelningen för epidemiologi och sjukdomskontroll

Snabb värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med högpato-gen aviär influensa till följd av pågående utbrott i Polen, Slovakien och Ungern

BAKGRUND

Under perioden 31 december 2019 till 11 januari 2020 rapporterade Polen tio utbrott av högpato-gen aviär influensa (HPAI) av typen H5N8 hos fjäderfä. Det första fallet var en kalkonbesättning med 12089 djur där man noterat mycket hög dödlighet vilket föranledde provtagning. Ett fall av sjukdomen är påvisat hos vildfågel, en hök i samband med det pågående utbrottet. Fallen är lokaliserade till fyra geografiska områden i Polen, se karta. Myndigheterna i Polen bedömer att det sannolikt är flera separata introduktioner och tidigare erfarenheter visar att vilda fåglar ofta är initial introduktionsväg. I det pågående utbrottet har man även identifierat smittspridning mellan fjäderfäbesättningar i flera fall och fortsatt smittspårning pågår.

Slovakien rapporterade ett fall av HPAI H5N8 i en hobbybesättning 10 januari och myndigheterna bedömer att sjukdomen sannolikt introducerats från vilda fåglar. I Ungern bekräftades ett utbrott av HPAI i en större kalkonbesättning 12 januari. Utbrotten bekämpas enligt gällande EU lagstiftning med avlivning och sanering och restriktionszoner är upprättade.

Utbrott av HPAI H5N8 hos tamfjäderfä och fynd på vild fågel i det aktuella utbrottet:

Konfirmerat datum	Besättnings-typ	Antal mottagliga djur	Region
31/12/2019	Kalkoner	12089	Lubartowski, Polen
31/12/2019	Kalkoner	9500	Lubartowski, Polen
31/12/2019	Kalkoner	20600	Lubartowski, Polen
02/01/2020	Pärlehöns	12960	Lubartowski, Polen

03/01/2020	Värphöns	36069	Ostrowski, Polen
03/01/2020	Hobby	36	Krasnostawski, Polen
03/01/2020	Hobby	43	Krasnostawski, Polen
04/01/2020	Kalkoner	13186	Lubartowski, Polen
05/01/2020	Kalkoner	24000	Lubartowski, Polen
06/01/2020	Vild fågel(hök)		Lubartowski, Polen
10/01/2020	Hobby	23	Nitra, Slovakien
11/01/2020	Kalkoner	22629	Mysliborski, Polen
12/01/2020	Kalkoner	53500	Komárom-Esztergom, Ungern

Sedan det stora utbrottet av aviär influensa 2016/2017 i Europa, där 1108 fall av HPAI i fjäderfäbesättningar och 1559 fall hos vilda fåglar rapporterades, har antalet fall klingat av och under 2019 har bara två länder rapporterat fall av HPAI. Bulgarien hade fyra utbrott av HPAI, H5N8 hos fjäderfä under mars-april 2019 och Danmark rapporterade HPAI av typen H5N6 hos två vilda fåglar vid årsskiftet 2018/2019.

SVA har värderat risken för introduktion av HPAI till Sverige vid upprepade tillfällen. Värderingarna finns samlade på SVA:s webbplats: <http://www.sva.se/smittlage/riskvarderingar>

Statsepizootologens kommentarer till respektive värdering: <http://www.sva.se/smittlage/statsepizootologen/statsepizootologen-kommenterar>

SANNOLIKHET ATT SVENSKA FJÄDERFÄ UTSÄTTS FÖR SMITTA MED AVIÄR INFLUENSA SOM FÖLJD AV DE PÅGÅENDE UTBROTEN I EUROPA

Ingen införsel av levande fjäderfä till Sverige har förekommit från de aktuella områdena under de senaste månaderna och inga kläckägg har förts in från något av länderna. Uppgifter om omfattning av illegal förflyttning av levande djur saknas med antas vara begränsad.

Under de senaste tre månaderna har utförsel av fjäderfä skett från Sverige till Polen och Ungern men inte till någon av de smittade regionerna. Ingen utförsel till Slovakien är registrerad under perioden.

Lantbruksarbetare från centrala och östra Europa förekommer i Sverige men kommersiella fjäderfäproducenter ska tillämpa branschens smittskyddsrutiner för personal och besökare. Det finns inga uppgifter om införsel av foder eller strömedel från de aktuella länderna och fjäderfäfoder som förs in till Sverige är i regel värmebehandlat.

Viss kommersiell införsel av fjäderfäkött och äggprodukter från Polen till Sverige förekommer. Det finns dock inga indikationer på att det skulle förekomma smittade kommersiella produkter.

Virusförekomst bland vilda fåglar i Östersjöområdet antas vara begränsad eftersom inga fynd av HPAI förekommit i Sverige eller andra områden kring Östersjön de senaste 12 månaderna. Det saknas dock uppgifter om sannolik introduktionsväg för utbrottet i nordvästra Polen och om ingen spridning från tamfjäderfä identifieras är det rimligt att anta att det förekommer smittade vilda fåglar i området. En viss osäkerhet råder också eftersom flera länder däribland Polen antas ha en mindre omfattande passiv övervakning av vilda fåglar än t.ex. Sverige. Under 2019 undersöktes drygt 400 vilda fåglar för aviär influensa med negativ resultat i Sverige och från Polen har vi siffror från 2018 då 36 fåglar ingick i den passiva övervakningen.

Vilda fåglars förflyttning norrut inför sommaren antas börja i lite omfattning tidigast i mitten av februari för att nå sin topp i månadskiftet mars/april. Under hösten och vintern pågår en ständig rotation bland vattenlevande fåglar i och kring Östersjön, beroende på vädersituation. Vid sydliga vindar förflyttar sig fåglarna norrut.

Skyddsnivå 1 föreligger löpande i Sverige och innebär att fjäderfä som vistas ute ska vattnas och utfodras inomhus eller under tak.

Mot bakgrund av tillgänglig information gör SVA följande bedömning:

Sannolikheten för introduktion av högpatogen aviär influensa till Sverige via vilda fåglar bedöms som låg. Sannolikheten att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med högpatogen aviär influensa som följd av det pågående utbrottet i Polen och Slovakien är störst via vilda fåglar och sannolikheten för att detta ska inträffa bedöms för fjäderfäanläggningar med hög biosäkerhet vara mycket låg och för fjäderfäanläggningar med låg biosäkerhet låg.

Osäkerheten i denna värdering är medelhög. Nivån av osäkerhet är bedömd utifrån kvaliteten på de uppgifter som funnits tillgängliga för värderingen.

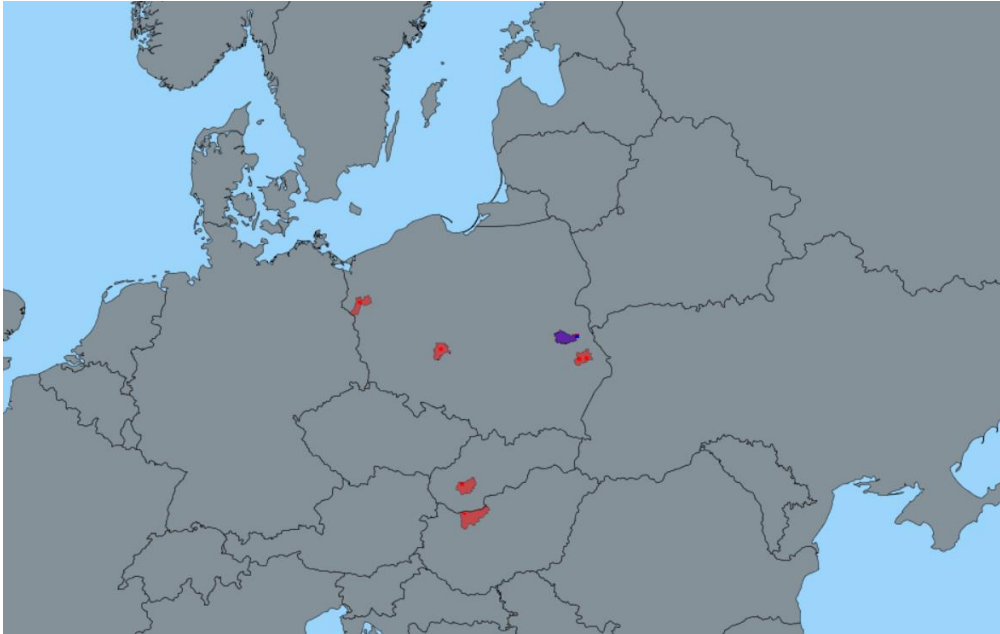
För en översikt av resultat för samtliga riskvägar, se tabell 1.

Tabell 1. Översikt över snabb riskvärdering för riskdelvägarna

Riskdelväg	Värdering av sannolikhet	Osäkerhet i värdering
1. Levande djur och kläckägg (legal/illegal införsel) inkl. deras transportfordon/buror		
1.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Försumbar	Låg
1.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Försumbar	Låg
2. Sperma, ägg, embryon (legal/illegal) inkl deras transportfordon/emballage		
2.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Riskvägen är inte relevant	
2.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Riskvägen är inte relevant	
3. Indirekt smittspridning		
3.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Mycket låg	Medelhög
3.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Mycket låg	Medelhög
3.3. till vilda djur	Mycket låg	Medelhög
3.4. till hägnade vilda djur	Mycket låg	Medelhög
4. Djurprodukter inkl bl.a. kött och troféer, samt animaliskt matavfall (legal och illegal införsel)		
4.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Försumbar	Låg till Medelhög
4.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Mycket låg	Medelhög
4.3. till vilda djur	Mycket låg	Medelhög
4.4. till hägnade vilda djur	Försumbar	Medelhög
5. Vektorer		
5.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Riskvägen är inte relevant	
5.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Riskvägen är inte relevant	
5.3. till vilda djur	Riskvägen är inte relevant	
5.4. till hägnade vilda djur	Riskvägen är inte relevant	
6. Vilda djur		
6.1. till en djurbesättning med hög biosäkerhet	Mycket låg	Medelhög
6.2. till en djurbesättning med låg biosäkerhet	Låg	Medelhög till Hög

Definitioner på de termer som används vid sannolikhetsvärderingen:

- Försumbar – så ovanligt att det saknar betydelse
- Mycket låg – mycket ovanligt, men kan inte uteslutas
- Låg – sällan, men förekommer
- Medelhög – förekommer ibland
- Hög – förekommer ofta
- Mycket hög – förekommer nästan alltid

*Lokalisation av de bekräftade fallen av högpato­gen aviär influensa hos fjäder­fä och vilda fåglar i Polen, Slovakien och Ungern mellan 31 december 2019 och 12 januari 2020. Rött = tamfjäder­fä, lila = både tamfjäder­fä och vilda fåglar.
Källa: ADNS*

Statens veterinärmedicinska anstalt följer situationen i regionen och bedömer när det finns behov av en ny värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med högpato­gen aviär influensa.